UPSALA BIBL. REG. UNIV.

FEG

OCH

ETT VÄNLIGT ORD

BERÄTTELSER

AF

LEONARD STRÖMBERG

Pris 10 öre

A. P. Skogs förlag
ÖSTERSUND

Kommissionärer

för

Tidskr. "FRAMÅT"

(innehållande berättelser af Leonard Strömberg)

antagas på alla platser. Hög provision.

Tidskriften "FRAMÅT" är afsedd att genom verklighetsbilder stödja nyttiga reformsträfvanden.

Omdömen:

Framåt, Erik Vedhuggare af *Leonard Strömberg.* A. P. Skogs förlag.

En gripande verklighetsskildring!

Jämtlandsposten.

Framåt synes blifva en utmärkt tidskrift. Första boken (Olycksbarnet), som nu utkommit, är intressant, lättläst och lärorik.

C. Hedeen.

Olycksbarnet som jag händelsevis kommit att läsa, ger jag mitt största erkännande. Är följande berättelse lika bra, förtjenar **Framåt** att spridas till *alla* hem.

Agent O. A. Böös, Höganäs Nedre.

FEG

OCH

ETT VÄNLIGT ORD

BERÄTTELSER

af

Leonard Strömberg

A. P. Skogs Förlag
ÖSTERSUND

A. P. Skogs Boktryckeri
Östersund 1898

Feg.

Han kom in på krogen, där hans kamrater sutto vid de fyllda glasen, men ej för att dricka, såsom de, utan för att dela ut nykterhetstraktater. Då de halfrusige männen fingo syn på honom började de genast skräna och skymfa honom, men det inverkade ej på honom.

— Kom hit Vilhelm; du ska' supa med! ropade en af dem och försökte draga honom ned vid det smutsiga bordet.

— Nej tack, käre vän; jag dricker inte, som Ni vet. Det är ju ej till någon nytta.

— Jo, du skall dricka med, i annat fall får du stryk!

— Nåja, slå mig då, men försök ej tvinga mig att dricka; det är lönlöst.

— Vill du slåss då? frågade en annan i det han höll sin stora, grofva hand hotande framför Vilhelms ansikte.

— Nej, jag har ej lust att bråka med någon, jag har annat att göra. Spar Ni Edra krafter tills Ni bättre behöfver dem.

— Ah, du är feg! Du är rädd för stryk och därför vill du ej slåss, men jag skall nog lära dig!

Vilhelm svarade ej ett ord, men ådrorna på hans panna svällde, läpparna darrade och han knöt krampaktigt sin kraftfulla näfve, den han höll bakom ryggen. Hastigt besinnande sig framtog han några traktater ur fickan, lade dem på bordet och aflägsnade sig, följd af de öfriges hån och skymford.

De voro alla kamrater, arbetare vid järnvägen och för närvarande sysselsatte med reparation af banan. Nu hade de varit i staden två dagar och om aftnarne sökte hvar och en på sitt vis få något nöje.

Vi hafva redan sett hvar de flesta af dem tillbringade sin fritid.

Då Vilhelm kommit ut från krogen stannade han och drog ett djupt andedrag. Man hade kallat honom feg. O, hur blodet kokade i ådrorna, hur svårt han hade att behärska sig. Han feg! Det var ju en ren omöjlighet. Den kraftfulla, höga gestalten darrade ännu, då han sakta gick framåt gatan.

Länge vankade han omkring utan något mål, utan en redig tanke. Till slut började han frysa smått, ty det var vinter, och han var ej vidare välklädd. Klockan i kyrktornet slog 11. Han vände om för att gå hem.

En bit utom staden, på andra sidan bangården hade järnvägsarbetarne fått kvarter, i ett större hus. Det var dit Vilhelm skulle gå. Då han kom ned emot banan hörde han sina kamrater, hvilka nu voro på hemvägen. De voro uppe på banvallen. Tiden för tågets ankomst var inne och de druckne männen kunde råka ut för någon

olycka. Vilhelm påskyndade sina steg för att om möjligt upphinna dem. En besynnerlig oro hade kommit öfver honom. Snart var äfven han uppe på den höga vallen. Tåget syntes sedan komma med ilande fart. De druckne kamraterna gingo åt sidan, utom en af dem, den som velat slå Vilhelm, då de voro på krogen.

Han försökte äfven aflägsna sig från den farliga platsen men föll och blef liggande midt öfver ena rälsskenan.

Vilhelm såg den hotande faran, och med förtviflans fart skyndade han den nödställde till hjälp. Han var där före tåget. Upplyftande den druckne på sina kraftfulla armar, skulle han just springa åt sidan, då lokomotivet stötte till honom. Han slungades ett stycke framåt och den druckne rullade utför banvallen. Tåget stannade så fort som möjligt, tjänstemän och passagerare hoppade af för att se hvad som händt.

Vilhelm återfanns liggande alldeles utanför spåret, blodig och sanslös. Båda benen

hade blifvit afskurna ett stycke ofvan knäet. Man förband honom så godt man kunde, lyfte honom in i en kupé och så fortsatte tåget sin färd mot staden.

På sjukhuset, dit den olycklige fördes, egnades honom all omvårdnad med det var förgäfves, han dog ett par timmar senare. Han hade ej varit feg, ty då hade han nog ej handlat så som han gjorde.

Kamraterna som lämnats kvar vid järnvägsspåret blefvo i hast nyktra. Intagna af fasa och förskräckelse sågo de efter det bortilande tåget.

— Ser du, han var inte feg, sade en till den räddade, så hade du ej handlat om det varit han som varit i fara.

— Nej, han var inte feg. Han var modigast af oss alla.

De gingo tysta till sitt kvarter, men den natten kunde ingen af dem sofva godt.

Några dagar senare följde de Vilhelm till grafven. Då han sänktes ditned i den mörka, dystra grafven, glänste tårar i månget öga, och där, vid kamratens och vän-

nens kallnade stoft, lofvade de att aldrig mer smaka några rusdrycker.

Så hade Vilhelm räddat dem från drinkarens öde, men segern hade varit dyrköpt, och säkert insågo kamraterna nu detsamma. Han var ej feg, han hade ett sannt mod, den unge Vilhelm.

Ett vänligt ord.

Jag går nu att skildra en liten bild ur lifvet. Kanske kan den blifva till nytta.

Det är förunderligt hvad ett litet vänligt ord kan uträtta mycket. Det kan göra den sorgsne glad, den vrede god och den som står nära sitt eviga fördärf kan det återföra till den rätta vägen. Men, jag måste börja min berättelse.

Det är många år sedan. I en af Sveriges småstäder bodde, i en usel, nästan fallfärdig koja, en gammal skomakare med sin hustru och en son. Den gamle mannen var en drinkare och hade gjort sig känd

som en riktig bråkmakare, då han var drucken, hvarför också mången fruktade för honom. Mången ond gärning hade man att lägga honom till last. Hustrun var ej heller den som "spottade i glaset" då tillfälle gafs, att hon kunde få njuta af den "svenska nektarn".

Var det väl underligt om sonen följde på samma väg då han hade så dåliga exempel för ögonen? Han var icke många år då han började dricka, och ibland kunde man i den lilla kojan, finna hela familjen öfverlastad af spirituosa. Hurudant det familjära lifvet, under dylikt förhållande skulle blifva, säger sig själft. Kif och slagsmål hörde till ordningen för dagen. Föräldrarne grälade först med hvarandra, och den som då måste vika, lät sonen umgälla nederlaget, så att sällan gick någon dag utan att han fick stryk. Ett kärleksfullt ord hade ej på långa tider växlats i detta hem.

Då Axel — detta var sonens namn — var 14 år gammal, befallde fadren honom en dag att gå sin väg, ty nu vore han så

stor att han själf borde kunna förtjäna sitt uppehälle. Axel hade dock ingen lust att börja något särskildt yrke, och för öfrigt, kunde han ej få någon plats hos handtverkarne, ty de visste hurudan hån var, och därför stannade han hemma, oaktadt faderns befallning. Han var nu så stor, att då det gällde att slåss litet, kunde han gifva fadern sin andel. Han blef som som sagdt kvar, och det förra lifvet fortsattes. Ibland fick han väl litet arbete med vedhuggning och dylikt, men det som förtjänades bars genast till krogen. Då Axel var 17 år dog fadern, och en kort tid därefter modern. De hade druckit för mycket och lasten tog sina offer.

Det kunde tyckas att dessa händelser skulle inverka något på sonens sinne och bringa honom till allvarligare eftertanke, men han sörjde ej öfver de gamles död; han hade åtnjutit allt för litet kärlek i hemmet för att hysa några ömmare känslor för dem. Han fortsatte därför sitt fordna lif,

drack då han hade något att dricka på och arbetade så litet som möjligt.

Då föräldrarne dogo togs kojan ifrån honom, ty de gamle hade af barmhärtighet fått bott där, men med honom hade man ej så stort medlidande. Han brydde sig ej om att skaffa sig någon ny bostad utan bodde hvar som helst, om sommaren på den första bästa gräsmatta och då det blef kallare, i någon lada eller annat uthus. På detta vis gingo några år.

* *
*

Det var en vacker sommardag. Vid hamnen hade man brådt med lastningen af några pråmar, och Axel hade därvid fått litet att göra.

När aftonen kom fick han sin betalning och då bar det genast af till krogen. Före honom fanns därinne några män, äfven de af dåligt rykte och för öfrigt vänner till honom.

Nu hade Axel pänningar och så länge de räckte kommo de alla väl öfverens och

han var då hjälten i laget. Snart var dock hans kassa tom och han själf drucken och oregerlig, Nu började man man gräla smått med hvarandra och vänskapen var liksom bortblåst.

Då krögaren såg, att han ej hade något mer att förtjäna af dem blefvo de, som ofta är fallet med drinkare utkörda. De såta vännerna skingrades därute och Axel var snart ensam med den han först börjat gräla med. De gingo upp mot torget och stannade utanför en järnhandel. Där fortsattes bråket. Då kamraten därvid yttrade några sårande ord, fattade Axel en kort och grof järnstång, hvilken järnhandlaren utställt som skylt, och tilldelade därmed supbrodern ett kraftigt slag i hufvudet. Han föll, utan att gifva ett ljud ifrån sig.

Axel bekymrade sig ej därom, kastade mordvapnet ifrån sig och ämnade gå, men greps genast af ett par poliskonstaplar som vid bråket skyndat till. Han fördes nu i häkte.

Den slagne kamraten fördes till sjuk-

huset och kom åter till sans men först efter att hafva legat i djup dvala mer än ett dygn. En lång tid fruktade man att han skulle dö, ty hjärnan hade blifvit skadad. Slutligen tillfrisknade han dock.

Axel ställdes inför domaren. Ingen hade medlidande med honom. Han hade ju alltid varit känd som en vild sälle. Man till och med spottade åt honom då han passerade genom folkskaran, som infunnit sig för att höra på. Han endast ryckte på axlarne däråt, och vid den afsky som alla visade honom, blef hans sinne allt hårdare och otillgängligare.

Han fick sin dom, flera års straffarbete. Han skrattade, då han hörde domaren uppläsa den.

— Då är jag ju försörjd för en rätt lång tid, sade han.

Men då han skulle föras ut ur domsalen, trädde en svartklädd kvinna fram till honom, fattade hans hand och sade, med af kärlek och medlidande darrande röst: Stackars, stackars unge man; jag beklagar Er!

Att vara så ung och dock så långt kommen på afvägar. Må Gud välsigna Er och vara med Er.

Hon betraktade honom med outsägligt medlidande och tårarne trängde fram i hennes ögon. Därefter gick hon.

Axel såg förvånad efter henne; så böjde den arme vilseförde sitt hufvud och stora tårar rullade ned öfver hans kinder. Han framhviskade ett svagt tack och följde med väktaren.

Det var de första vänliga ord han hört på många år, och de trängde ned i djupet af hans hjärta, och där stannade de.

Han fördes nu till fängelset för att uttjäna sitt straff och efter att ha suttit där flera år blef han slutligen fri. Men nu var han ej mera den vilde, otyglade mannen. En stor förändring hade försiggått med honom. De vänliga ord som den obekanta kvinnan yttrat, de stodo ännu klart i hans hjärta.

Han blef nu en nykter och skötsam arbetare, som lefde stilla och lugnt, samt förvärfvade sig småningom sina medmänniskors aktning och förtroende.

Alltid hade han nu ett vänligt ord åt hvar och en och såg han någon, som kommit på villovägar, så försökte han, att om möjligt var, bringa hjälp och räddning.

Så hade ett vänligt ord omskapat denne vilde, af alla hatade man, till en god och bra människa. Så kan ett enda ord bringa räddning om det säges i kärlek.

Min berättelse är slut, blott några ord till.

Då du ser en fallen, vilseförd medmänniska, vänd dig ej bort ifrån henne med förakt, utan säg hellre ett vänligt ord till henne och du skall därmed uträtta något godt, på samma gång som du själf känner dig lycklig däraf.

A. P. Skogs

Boktryckeri

— ÖSTERSUND —

rekommenderar sig till utförande af allt slags

Bok-, Tabell- & Accidens-tryck.

Affischer	Meddelanden
Adresskort	Matriklar
Boktryck	Priskuranter
Broschyrer	Prospekter
Cirkulär	Stadgar
Fakturor	Skyltar
Fraktsedlar	Tidningar
Kataloger	Årskort

PÅ

A. P. Skogs Förlag

ÖSTERSUND.

Följande af den framstående och populäre författaren Leonard Strömberg skrifna arbeten:

"**Olycksbarnet,**" inb. i guld- & färgtryckt klotb.	5,00
"**Olika banor**" m. fl. berättelser	1,00
"**Klöfverbladet**"	0,25
"**Efter striderna**"	0,10
"**Satans spel**"	0,10
"**Feg**" och "**Ett vänligt ord**", ber.	0,10
"**Kvinnobragd**" (Ur Amer. Tidn.)	0,05
"**Förmannens bok**", i fickformat	1,25
"**Sveakartongen**", för bokhyllan	1,25